

P6_TA-PROV(2007)0172

Zimbabwe

Euroopan parlamentin päätöslauselma Zimbabwesta

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon 15. tammikuuta 2004¹, 16. joulukuuta 2004², 7. heinäkuuta 2005³ ja 7. syyskuuta 2006⁴ antamansa päätöslauselmat,
 - ottaa huomioon Tansaniassa Dar es Salaamissa 28. ja 29. maaliskuuta 2007 pidetyn eteläisen Afrikan kehitysyhteisön (SADC) hätäkokouksen,
 - ottaa huomioon AKT:n ja EU:n yhteisen parlamentaarisen edustajakokouksen työvaliokunnan 21. maaliskuuta 2007 antaman julkilausuman zimbabwelaisen, oppositiopuoluetta edustavan kansanedustajan Nelson Chamisan pahoinpitelystä,
 - ottaa huomioon 19. helmikuuta 2007 hyväksytyt neuvoston yhteisen kannan 2007/120/YUTP⁵, jolla jatketaan Zimbabween kohdistettavia rajoittavia toimenpiteitä 20. helmikuuta 2008 saakka,
 - ottaa huomioon komission asetuksen (EY) N:o 236/2007⁶, jolla laajennetaan luetteloa Zimbabwesta oleskelevista henkilöistä, joihin kohdennetaan rajoittavia toimenpiteitä,
 - ottaa huomioon Afrikan kansalaisyhteiskuntaa edustavan foorumin 24. maaliskuuta 2007 antaman päätöslauselman Zimbabwesta,
 - ottaa huomioon International Crisis Group -järjestön 5. maaliskuuta 2007 julkaiseman raportin "Zimbabwe: An End to the Stalemate",
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 103 artiklan 4 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että tässä kuussa tulee kuluneeksi 27 vuotta Zimbabwe itsenäistymisestä, mutta Zimbabwe kansa ei ole vielä vapaa,
- B. ottaa huomioon, että Zimbabwe oppositiopuolueiden jäseniä, kansalaisyhteiskuntaa edustavia ryhmiä ja yksittäisiä henkilöitä vastaan tehdään hyökkäyksiä ja että he joutuvat poliisien ja maan turvallisuusjoukkojen mielivaltaisten pidätysten ja väkivallan uhreiksi järjestelmällisen poliittisen väkivallan ilmapiirissä, millä pyritään nujertamaan opposition ja kansalaisyhteiskunnan rakenteet ennen vuoden 2008 vaaleja,

¹ EUVL C 92 E, 16.4.2004, s. 380.

² EUVL C 226 E, 15.9.2005, s. 358.

³ EUVL C 157 E, 6.7.2006, s. 491.

⁴ Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2006)0358.

⁵ EUVL L 51, 20.2.2007, s. 25.

⁶ Komission asetukset (EY) N:o 236/2007, annettu 2. maaliskuuta 2007, tietyistä Zimbabwea koskevista rajoittavista toimenpiteistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 314/2004 muuttamisesta (EUVL L 66, 6.3.2007, s. 14).

- C. ottaa huomioon, että yli kolmesataa kansalaisyhteiskuntaa edustavien ryhmien ja oppositioapuolueiden jäsentä on pidätetty sen jälkeen kun opposition joukkokokous hajotettiin väkivalloin 11. maaliskuuta 2007, jolloin kaksi ihmistä sai surmansa,
- D. ottaa huomioon, että yhteisen AKT–EU-edustajakokouksen työvaliokunta on ilmaissut tuomitsevana mitä jyrkimmin kollegaansa Nelson Chamisaa vastaan tehdyn raa'an hyökkäyksen,
- E. ottaa huomioon, että Zimbabwen poliittisen ja taloudellisen tilanteen heikentyminen jatkuu jo kahdeksatta vuotta ja maan asukkaat kärsivät edelleen vakavasta elintarvikepulasta ja että Maailman elintarvikeohjelmasta annettiin vuoden 2007 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana hätäelintarvikeapua 1,5 miljoonalle zimbabwelaiselle, mutta laskelmien mukaan yli 4,5 miljoonaa ihmistä kärsii aliravitsemuksesta,
- F. ottaa huomioon, että zimbabwelaisten elinodote kuuluu maailman alhaisimpiin ja se on miehillä 37 vuotta ja naisilla 34 vuotta, että 20 prosenttia aikuisista on hiv-positiivisia ja että tähän tautiin kuolee viikoittain yli 3 200 henkeä, joten orpolasten suhteellinen määrä maassa on maailman korkein,
- G. ottaa huomioon, että 80 prosenttia väestöstä elää köyhyysrajan alapuolella, että maan työttömyysaste on 80 prosenttia virallisella sektorilla ja että nekään harvat, jotka käyvät työssä, eivät ansaitse tarpeeksi kyetäkseen tyydyttämään edes perustarpeitaan, että ammattitaitoa menetetään huomattavasti ja että maa kärsii korruptiosta, esteiksi muodostuvista koulumaksuista sekä terveydenhuoltojärjestelmän ja elintärkeiden palvelujen romahtamisesta,
- H. ottaa huomioon, että kolmannes zimbabwelaisista elää naapurimaiden rajojen sisällä, että miljoonat zimbabwelaiset ovat jo paenneet ja että tällä hetkellä 50 000 zimbabwelaista pakenee maasta joka kuukausi,
- I. ottaa huomioon, että alueella ollaan entistä enemmän huolissaan Zimbabwen talouskatastrofin jälkiseurauksien heijastumisesta naapurimaihin,
- J. ottaa huomioon, että kaikkiin yli kolmen hengen kokoontumisiin vaaditaan nykyisin poliisin myöntämä lupa maan yleistä järjestystä ja turvallisuutta koskevan lain mukaisesti presidentti Robert Mugaben tarkistettua maan perustuslakia ennen helmikuuta 2007, että tiedotusvälineitä koskeva lainsäädäntö on luonteeltaan tukahduttavaa ja että maan vaalilaki on epädemokraattinen,
- K. ottaa huomioon, että monet zimbabwelaiset eivät saa tietoja turvallisuusjoukkojen oppositiota ja kansalaisaktivisteja vastaan käyttämästä väkivallasta, koska maassa ei ole mitään riippumatonta päivälehdistöä eikä riippumattomia tiedotusvälineitä; ottaa kuitenkin huomioon, että väkivallan uhrien kertomukset leviävät laajalle,
- L. ottaa huomioon, että Kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n mukaan jokaisessa Afrikan maassa tapahtuu myönteistä talouskasvua vuonna 2007, lukuun ottamatta Zimbabwea, jonka talous on supistunut 40 prosentilla viime vuosikymmenen aikana ja supistuu edelleen 5,7 prosentilla tänä vuonna; ottaa huomioon, että Zimbabwe ajautui teknisesti määriteltynä hyperinflaatioon, kun sen todellinen vuosittainen inflaatioaste ryöpsähti

2 200 prosenttiin maaliskuussa 2007 ja että Kansainvälisen valuuttarahaston mukaan se saattaa kivuta 5 000 prosenttiin tämän vuoden loppuun mennessä,

- M. ottaa huomioon, että Zimbabween kaivostoimintakamarin mukaan maan kultakaivostoiminta - kulta on maan tärkein vientiartikkeli ja sen osuus kivennäistuotannosta on 52 prosenttia – on romahtamassa; ottaa huomioon, että Zimbabween tupakkateollisuus, jonka osuus maan ulkomaankaupasta on noin 50 prosenttia, on samantapaisessa tilanteessa, sillä tupakan myyntikautta vuonna 2007 joudutaan lykkäämään; ottaa huomioon, että maataloustuotanto on vähentynyt 80 prosentilla vuoden 1998 tilanteesta,
- N. ottaa huomioon, että Afrikan kehittyminen on läntisten demokratioiden ensisijainen tavoite, että pelkällä tuella ei saada paljoa aikaan ja että Afrikan hallitusten odotetaan sitoutuvan demokratian, oikeusvaltion periaatteiden ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen;
- O. ottaa huomioon, että Afrikan unioni (AU), eteläisen Afrikan kehitysyhteisö ja erityisesti Etelä-Afrikka näyttelevät kaikki ehdottoman tärkeää osaa kriisin ratkaisemisessa, ja että eteläisen Afrikan kehitysyhteisön 29. maaliskuuta 2007 järjestetty kokous oli merkittävä askel tähän suuntaan,
1. tuomitsee jyrkästi Mugaben diktatuurin Zimbabween kansalaisten, oppositiopuolueiden ja kansalaisyhteiskuntaa edustavien ryhmien häikäilemättömästä sortamisesta sekä Zimbabween talouden tuhoamisesta, mikä on syventänyt miljoonien zimbabwealaisten kurjuutta;
 2. pitää myönteisinä neuvoston 23. huhtikuuta 2007 antamia päätelmiä, joissa ilmaistaan voimakas huolestuminen Zimbabween nopeasti huonontuvasta tilanteesta ja laajamittaisista ihmisoikeusrikkomuksista, joita maassa yhä tapahtuu, sekä kehottaa Zimbabween hallitusta noudattamaan sitoumuksia, jotka se on tehnyt eteläisen Afrikan kehitysyhteisön perustamissopimuksen ja pöytäkirjojen, Afrikan unionin perustamisasiakirjan sekä ihmisoikeuksia ja kansalaisoikeuksia koskevan afrikkalaisen peruskirjan ja Afrikan kehitystä edistävän uuden kumppanuuden (NEPAD) allekirjoittajana ja jotka koskevat demokratian periaatteita, ihmisoikeuksia ja oikeusvaltion periaatteita;
 3. pitää valitettavana, että maan tilanteesta huolimatta Zanu-PF-puolueen (Zimbabwe African National Union - Patriotic Front) keskuskomitea valitsi alueellisesta ja kansainvälisestä arvostelusta piittaamatta Robert Mugaben jälleen presidenttiehdokkaaksi vuoden 2008 vaaleihin, vaikka hänen valtakautensa on kestänyt jo 27 vuotta, ja että opposition ja kansalaisyhteiskunnan rakenteiden tuhoamiseksi sekä parlamentti- ja presidentinvaalien tulosten varmistamiseksi on jo käynnistetty pelottelukampanja;
 4. kehottaa jälleen Robert Mugabea pitämään sanansa ja väistymään syrjään ja mitä pikemmin sen parempi, koska se olisi merkittävin yksittäinen askel kohti Zimbabween yhteiskunnan, politiikan ja talouden elvyttämistä;
 5. tuomitsee jyrkästi sen, että Mugaben vastustajien 11. maaliskuuta 2007 järjestämä Zimbabween pelastamista koskevaan kampanjaan kuulunut rukouskokous hajotettiin

väkivaltaisesti; tuomitsee erityisesti tehdyt murhat ja ilmaisee syvimmän osanottonsa Gift Tandaren, joka ammuttiin ja jonka ruumis siepattiin ja haudattiin omaisilta salassa, ja Itai Manyruken, joka kuoli seuraavana päivänä poliisien hakattua hänet pahasti, kuolemien johdosta sekä toimittaja Edmore Chikomban 30. maaliskuuta 2007 tapahtuneen kuoleman johdosta;

6. tuomitsee jyrkästi oppositiojohtajia vastaan tehdyt iskut ja oppositiopuolue demokraattisen muutoksen liikkeen (MDC) puheenjohtajan Morgan Tsvangirain, Nelson Chamisan, Grace Kwinjehin, Lovemore Madhukun, William Bangon, Sekai Hollandin, Tendai Bitin, Arthur Mutambaran ja monien muiden pidätykset ja poliisivoimien heihin kohdistaman raa'an kohtelun sekä kiellon hakeutua sairaanhoitoon Zimbabwen ulkopuolelle; pitää erittäin valitettavana, että Zimbabwen poliisivoimat hyökkäsivät raa'asti useiden muiden tapahtumaan osallistuneiden kimppuun; pitää erittäin tyrmistyttävänä, että Zimbabwen tiedotusasioista vastaava ministeri Sikhanyiso Ndlovu sivuutti poliisin raakuuksista ja kidutuksesta kertovat raportit ja syytti oppositiota poliisin kimppuun hyökkäämisestä;
7. esittää vastalauseensa, koska MDC:n jäseniä, kuten Morgan Tsvangirai ja muita henkilöitä, pidätettiin uudelleen 28. maaliskuuta 2007, koska monia opposition aktivisteja, muiden muassa Morgan Tsvangirain erityisneuvonantajaa Ian Makonea, pidetään jatkuvasti vangittuina, koska MDC:n jäsenet joutuvat oikeudenkäynnistä toiseen vastaamaan perusteettomiin syytöksiin ja koska oppositioon kuuluviksi epäiltyjä pidätetään edelleen tai heidät siepataan;
8. pitää tuomittavana, että Nelson Chamisan kimppuun hyökättiin hänen matkatessaan Hararen lentokentälle päästäkseen osallistumaan AKT-EU:n yhteiseen parlamentaariseen edustajakokoukseen;
9. on syvästi huolissaan siitä, että 56 naista, jotka kuuluvat zimbabwelaiseen kansalaisjärjestöön "Women of Zimbabwe Arise", pidätettiin 23. huhtikuuta 2007 ja että kymmenen heidän imeväisikäistä lastaan suljettiin vankilaan heidän kanssaan;
10. tuomitsee jyrkästi poliisin ja armeijan käyttämän erottelemattoman väkivallan siviileitä kohtaan, kuten kävi pääsiäislomien kynnyksellä, kun raskaasti aseistautunut mellakkapoliisi hyökkäsi lomamatkansa alkamista odotelleiden kimppuun, millä selvästikin halutaan kylvää kauhua;
11. kehottaa Zimbabwen hallitusta palauttamaan oikeusvaltion periaatteet voimaan ja lopettamaan välittömästi oppositiota, kansalaisyhteiskuntaa edustavia ryhmiä ja yksittäisiä henkilöitä vastaan tehdyt väkivaltaiset iskut, lopettamaan niin kutsutut katoamiset ja mielivaltaiset pidätykset, lakkauttamaan kidutuksen ja pidätettyjen pahoinpitelyn, kunnioittamaan tuomioistuimia ja lakimiesammattien harjoittajia sekä kunnioittamaan ja vaalimaan ilmaisunvapautta ja kokoontumisvapautta;
12. kehottaa Zimbabwen hallitusta käynnistämään välittömästi maan kriisin lopettavan prosessin ja sopimaan uskottavasta etenemissuunnitelmasta, jolla maassa toteutetaan demokratiaan siirtyminen, oikeusvaltion periaatteet saadaan palautettua voimaan välittömästi, saadaan luotua puitteet kansainvälisessä valvonnassa pidettäville vapaille ja oikeudenmukaisille vaaleille ja saadaan siirtymäkautta varten takeet siitä, että armeijan ja poliisin kaltaisia valtiollisia instituutioita valvotaan puolueettomasti;

13. kehottaa lisäksi ryhtymään tarvittaviin perustuslaillisiin muutoksiin ja tekemään vaalilautakunnasta aidosti riippumattoman elimen, joka kykenee valvomaan vapaiden ja oikeudenmukaisten vaalien toteutumista avoimen järjestelmän avulla, ja katsoo, että olennainen osa tätä prosessia on äänestyslippujen täydellinen valvonta siten, että menettelyä seurataan alusta loppuun asti ja että on olemassa luotettavat tiedot siitä, kuinka monta äänestyslippua on painettu, montako kullekin alueelle on jaettu ja montako niistä on käytetty asianmukaisesti;
14. tarjoaa tässä yhteydessä apuaan sellaisen yhdessä sovitun prosessin täytäntöönpanolle, joka luo perustan aidosti vapaille ja oikeudenmukaisille vaaleille, EU:n vaalitarkkailuryhmän lähettäminen mukaan luettuna, ja uskoo, että myös muita järjestöjä, kuten Kansainyhteisöä, pyydetään lähettämään vaalitarkkailijoita;
15. pitää myönteisenä Zimbabween oppositiopuolueiden ja -ryhmien uudelleen saavuttamaa yhtenäisyyttä, mukaan luettuina MDC:n kaikki osat, kirkot ja Zimbabween ammatillinen keskusjärjestö, ja määrätietoisuutta työskennellä yhdessä hallituksen sortoa vastaan, jotta kansalaisille voidaan palauttaa demokratia ja vapaus;
16. pitää myönteisenä sitä, että eteläisen Afrikan kehitysyhteisö tunnustaa kriisin olemassaolon Zimbabwea, sekä Etelä-Afrikan presidentti Thabo Mbekin nimittämistä helpottamaan vuoropuhelua Zanu-PF-puolueen ja MDC:n edustaman opposition välillä; tukee Sambian presidentti Levy Mwanawasan, Ghanan presidentti John Kuffour'n, arkkipiispa Desmond Tutun ja Bulawayon arkkipiispan Pius Ncubeen esittämiä rehellisiä arviointeja Zimbabween tilanteesta; korostaa, että Zimbabweelle ei ole asetettu talouspakotteita, vaan ainoastaan rajoittavia toimia, jotka on kohdennettu Mugaben hallitukseen; pitää myönteisenä eteläisen Afrikan kehitysyhteisön aloitetta sellaisen ratkaisun löytämiseksi, joka hyödyttää sekä Zimbabween kansalaisia että koko aluetta; kehottaa kansainvälistä yhteisöä ja erityisesti Afrikan kansoja tarttumaan tähän tilaisuuteen;
17. luottaa siihen, että Etelä-Afrikan presidentti Mbekin sovittelun kautta nykyinen väkivallan ja pelottelun kehä murretaan, sillä muutoin hän ei voi hoitaa asianmukaisesti tehtävänsä ja edistää Zimbabween hallituksen ja opposition vuoropuhelua sekä Zanu-PF-puoluetta ja MDC-puoluetta laajemmalle ulottuvaa kansallista vuoropuhelua, johon osallistuvat myös kirkolliset johtajat, liike-elämä, ammattiliitot ja muut kansalaisyhteiskunnan toimijat;
18. tukee Zimbabween opiskelijaliikettä, jonka johtohenkilöt ja aktivistit joutuvat toistuvasti pidätetyiksi, hakatuiksi ja vainotuiksi, ja tukee Zimbabween ammatillisen keskusjärjestön ZCTU:n kampanjaa ja kiittää sen jäseniä urheudesta, jota nämä osoittivat järjestäessään kaksipäiväisen yleislakon vastalauseena Mugaben kyvyttömyydelle pysäyttää maan taloudellinen romahtaminen, vaikka poliisin kerrottiin syyllistyneen nytkin raakuuksiin ja poliisi hyökkäsi ZCTU:n johtajien kimppuun vuonna 2006 järjestetyn mielenosoituksen jälkeen; pitää valitettavana, että rakentava osallistuminen on mahdotonta, jos hallitus on väkivaltainen;
19. pitää valitettavana, että Zimbabween hallitus on ilmoittanut uudelleen aikovansa estää sellaisten kansalaisjärjestöjen toiminnan ja lakkauttaa sellaiset järjestöt, joita se pitää

oppositiota ja poliittista muutosta tukevana, ja katsoo tämän uhkauksen osoittavan, että hallituksella ei ole juurikaan uskoa ratkaisun löytämiseksi maata vaivaaviin ongelmiin;

20. kehottaa neuvostoa varmistamaan, että kaikki jäsenvaltiot soveltavat tarkasti voimassa olevia rajoittavia toimenpiteitä, myös aseidentienti- ja matkustuskieltoa, ja painottavat sitä, että Zimbabwe ei voida kohdella EU:n laajemmista suhteista Afrikkaan erillisenä asiana; pyytää sen vuoksi neuvostoa varmistamaan, ettei ketään kiellettyjen henkilöiden luettelossa olevaa henkilöä kutsuta ja ettei kukaan heistä osallistu Lissabonissa joulukuussa 2007 pidettäväksi kaavailtuun EU:n ja Afrikan huippukokoukseen; katsoo, että kohdennettujen pakotteiden soveltamisen puutteet tekevät tyhjäksi EU:n Zimbabwen politiikan ja tuottavat suuren pettymyksen niille zimbabwelaisille, jotka pyrkivät saamaan tukea kansainväliseltä yhteisöltä;
21. kehottaa neuvostoa edelleen laajentamaan kohdennettujen rajoittavien toimenpiteiden soveltamisalaa ja lisäämään kiellettyjen yksityishenkilöiden luetteloon enemmän Mugaben valtakoneiston jäseniä, myös ministereitä, kansanedustajia ja kuvernöörejä, sotilashenkilöitä, tiedustelujärjestöön (CIO) ja poliisivoimiin kuuluvia henkilöitä sekä Zimbabwen keskuspankin pääjohtajan;
22. panee merkille, että EU on Zimbabwen tärkein avunantaja kokonaisrahoituksen ollessa 193 miljoonaa euroa vuonna 2006, josta EU:n jäsenvaltioista tulevan kokonaisrahoituksen osuus oli 106,9 miljoonaa euroa ja komission myöntämä kokonaisrahoitus 86,1 miljoonaa euroa, ja että 94,7 miljoonaa euroa menee pelkästään elintarvikkeisiin, humanitaariseen apuun ja hätäapuun ja 49,9 miljoonaa euroa inhimilliseen ja sosiaaliseen kehitykseen; pitää kuitenkin erittäin valitettavana, että Mugaben hallinto käyttää tätä tukea ja etenkin elintarvikeapua poliittisena aseena, jolla voidaan rangaista niitä, jotka julkeavat korottaa äänensä hallintoa vastaan;
23. vaatii, että kaikki Zimbabween suunnattava apu on toimitettava aidosti valtiosta riippumattomien järjestöjen kautta ja sen on saavutettava ihmiset, joille se on tarkoitettu, ilman, että Mugaben hallinnon edustajat puuttuvat siihen millään tavoin;
24. kehottaa Yhdistynyttä kuningaskuntaa, joka otti vastaan turvallisuusneuvoston puheenjohtajuuden huhtikuussa 2007, ottamaan Zimbabwen turvallisuusneuvoston esityslistalle, ja toivoo, että Etelä-Afrikka omaksuu rakentavan roolin turvallisuusneuvoston ei-pysyvänä jäsenenä;
25. toistaa vaatimuksensa, jonka mukaan jalkapallon vuoden 2010 MM-karsintaotteluista tai itse kisoista ei saa koitua minkäänlaista taloudellista hyötyä tai myönteistä mainosarvoa Mugaben hallinnolle; kehottaa tässä yhteydessä MM-lopputurnauksen isäntämaata Etelä-Afrikkaa ja Kansainvälistä jalkapalloliittoa FIFAa sulkemaan Zimbabwen karsintaotteluiden ulkopuolelle ja epäämään siltä oikeuden järjestää kansainvälisiä ystävyysotteluita tai pelata kotikentällä MM-kisoihin osallistuvien maiden joukkueita vastaan;
26. pitää myönteisenä, että yhteinen ATK–EU-edustajakokous aikoo lähettää valtuuskunnan Zimbabween varmistamaan tilanteesta paikalla, kehottaa edustajakokousta hoitamaan tutkimukset mahdollisimman pian, ja kehottaa Zimbabwen hallitusta takaamaan maahan pääsyn kaikille valtuuskunnan jäsenille; korostaa, että valtuuskunnan olisi saatava perehtyä kaikkiin kansalaisyhteiskunnan aloihin eikä sen pitäisi rajoittua tapaamaan

vain hallituksen organisoimia ryhmittymiä; pyytää komissiota järjestämään vierailun Zimbabween ja kehottaa Zimbabwen viranomaisia tekemään yhteistyötä vierailun suhteen;

27. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamentille, Zimbabwen hallitukselle ja parlamentille, Etelä-Afrikan hallitukselle ja parlamentille, Eteläisen Afrikan kehitysyhteisön pääsihteerille, AKT:n ja EU:n yhteisen parlamentaarisen edustajakokouksen yhteispuheenjohtajille, Afrikan unionin komission ja toimeenpanevan neuvoston puheenjohtajille, Kansainyhteisön pääsihteerille, Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille, G8-maiden hallituksille sekä Kansainvälisen jalkapalloliiton FIFA:n puheenjohtajalle.